

LA FEBRE DE RASCAR

Loto-speed

La loto-ràpid, la loteria de la Generalitat de Catalunya, ha arribat i ha arrasat. Una autèntica bogeria per gratar i descobrir premis ocults de milió s'ha apoderat de la gent. Totes les previsions de vendes s'han vist desbordades i l'invent ja ha trobat molts detractors.

Carles Singla

«**Q**ue tenen loto-ràpid? —No senyora, se'ns ha acabat. Miri aquí davant, al quiosc, a veure si ells encara en tenen».

Al quiosc, una rotllana de gent envolta un senyor dret que, amb un grapat de tires a les mans, va repartint les butlletes que quasi li prenen dels dits, sota la mirada plàcida de les cobertes de les revistes. Semblaria que hi ha una epidèmia nova, tothom rasca febrilment. Però no es rasquen el cap ni la panxa sinó uns retalls de cartolina, de 46 x 89 mm, amb una il·lustració mal

impresa que vol recordar els mosaics de Gaudí.

A la dreta del tros de cartró, un quadre gris amb la paraula «ràpid» impresa sis vegades és l'objecte del desig del públic gratador. Ràpid, ràpid, es poden guanyar des de dues-centes pesetes fins a un milió si en les sis xifres que apareixen després de gratar el quadre màgic n'hi ha una de repetida tres vegades. I passa que, quan surt repetida dues vegades la quantitat de deu mil peles, el cos sent la necessitat de rascar una vegada més, a veure si cauen les tres vegades, amb deu mil, o amb un milió.

La bogeria col·lectiva ha estat gene-

ral durant la primera setmana de venda d'aquesta nova loteria que fins ara no existia a Catalunya. **Carles Vilarrubí**, director general de l'ens autònom de jocs i apostes de la Generalitat, ha reconegut que l'acceptació ha superat les millors previsions que s'havien fet després dels estudis de mercat. El circuit de distribució també es va veure col·lapsat quan, a les poques hores de sortir la loto a la venda, ja s'havien esgotat les quantitats calculades per a la primera setmana. Els encarregats de les comandes de l'entitat autònoma arriben a fer jornades de quinze hores diàries per poder atendre l'allau de trucades i s'ha ampliat a dues el nombre de companyies de seguretat encarregades de la distribució de les butlletes, que inicialment eren repartides per una sola companyia.

Vilarrubí, que havia estat director general de les emissores de la Generalitat de Catalunya, diu que «l'estructura de distribució de la loto als punts de venda ha respost, però estem amb una sobrecàrrega inesperada. A tall indicatiu, es pot dir que hem venut més del doble de les previsions inicials, que eren de trenta milions de butlletes en deu setmanes».

DOMÈNEC UMBERT

DOMÈNEC UMBERT

I és que la temptació de provar el nou joc, i la facilitat amb què es reincedeix, ha afectat molta gent. Alguns han tingut sorpreses, com el locutor **Miquimoto**, que ha retrobat al darrere de les butlletes la signatura que abans hi havia a les nòmines de Catalunya Ràdio. «Només m'han tocat premis de dues-centes peles i coses així, però em sembla que encara es podrien fer més calers amb l'invent si per vint drets es vengués un clauer amb una navalleta per rascar, un «rasca-ràpid», i si els mossos d'esquadra que vigilen les emissores de la Generalitat també venguessin loteria. Llavors seria «mosso-ràpid».

Altres, com **Pere Calders**, encara no hi han pogut jugar. «Al meu barri no trobo cap lloc que en venguin, però estic molt impacient per jugar-hi, i penso guanyar-hi diners, més que gastar-n'hi». Tampoc el futbolista **Angel «Pichi» Alonso** no ha pogut jugar. «Vaig intentar-ho, però s'havia acabat. Tinc intenció de jugar-hi, ara ja no faig travesses, només alguna primitiva, i em sembla que, com tot allò autonòmic, tendeix a afavorir la regió».

La distribució dels punts de venda ha estat una de les novetats que ha introduït la loto-ràpid. Es pot trobar loteria als forns de pa, als estancs, als quioscs, als bars, a les benzineres, i a

Carles Vilarrubí: «No ataquem directament cap de les altres loteries».

tot de llocs on era inhabitual comprar butlletes per temptar la sort. I, mentre que en zones com el barri on viu **Pere Calders** era difícil de trobar-ne, a la cantonada que forma la Ronda de Sant Antoni amb la plaça de la Universitat, en un espai de tan sols cinquanta metres, es poden trobar un bar, un quiosc, un estanc i una cafeteria que venen loteria catalana i, a més a més, tres cabines de l'Organització Nacional de Cecs, l'ONCE. La venedora d'una

d'aquestes cabines es lamentava profundament de l'aparició de la nova loteria, que els ha produït una forta baixa en les vendes del cupó. «Abans tornàvem fulls una vegada al més o dues, ara estem tornant cada dia uns catorze fulls de cupons, i un dia vàrem arribar a tornar-ne vint-un».

Batalla de loteries

Carles Vilarrubí s'ha defensat dient

que quan es va decidir l'entrada de la Generalitat en el mercat de les loteries es va optar per un model nou. «Voliem que la primera loto que pensàvem treure no tingués una aparició traumàtica per a cap de les altres loteries ja existents, que ningú no hagués de pagar la factura. La loteria instantània, de tota la resta de l'estat, només la tenen al País Basc i, en contraposició a les loteries tradicionals, que són passives o semiactives, aquesta és una loteria activa que no ataca directament cap de les altres, però menja una mica el mercat de totes».

Per al delegat territorial de l'ONCE a Catalunya, **Blai San José**, el mercat de les loteries és concret i no es pot eixamplar. «L'aparició d'una nova loteria causa trastorns, i el mes de maig ja és tradicionalment dolent per a la venda del cupó. Ara estem estudiant quina és la incidència real de la

loto-ràpid per, si és necessari, emprendre altres vies alternatives. L'ONCE necessita el cupó per mantenir-se, no és igual que aquestes altres loteries. I crec que no és només a nosaltres a qui no sembla bo que els governs adoptin aquestes modalitats de recaptar fons, i que podrien fer-ho per altres mitjans».

Antoni Gutiérrez Díaz, del PSUC, també creu que les vies per nodrir el finançament del nostre país haurien de ser unes altres. «Els recursos autonòmics han de venir d'una fiscalitat més justa». El «Guti», que no juga a la loto, diu que «hi ha una cultura del joc en aquest país que cal no menystenir, però jo no estic dins d'aquest corrent cultural». Tampoc a **Antoni de Senillosa** no li agrada el joc. «A mi m'agrada tenir les cartes a la mà i, d'aquest invent, no en sé res, però això no té un to de seriositat. Estem acostumat a aquest país a jugar com si ja només el poguéssim salvar un miracle o trobar petroli pel carrer. Tot això no fa modern ni europeu, més aviat sembla Mèxic i les 'cajas de empeno'».

El PSC també s'ha sumat a la valoració negativa de la loteria de la Generalitat. **Francesc Casares**, diputat al Parlament de Catalunya, comenta:

«Per a nosaltres, és una iniciativa deploable. A més, creiem que és contrària a la Llei de Joc del Parlament on es va deixar molt clar que calia evitar el foment del joc. Això el fomenta clarament i perjudica la societat i, sobretot, les classes més necessitades». Pel que fa a la moral col·lectiva, els socialistes creuen que és perjudicial en dos punts: «perquè porta el joc més enllà del lúdic —el que vol la gent és guanyar i no jugar— i perquè fa menystenir valors com el treball, l'autosuperació i l'estalvi». Un altre punt conflictiu és la publicitat. Segons **Francesc Casares**, l'argument que «hi guanyem tots» és jugar amb l'esperit patriòtic de la població. «Ara estem fent-ne una valoració acurada i segurament endegarem una acció parlamentària».

Albert Alay, d'Esquerra Republicana, s'ha mostrat contrari a la modalitat escollida de loteria, i així ho exposava en un article aparegut al *Diari de Barcelona*. En opinió d'**Alay**, s'ha fet un ús incorrecte de la competència exclusiva en matèria de joc que té la Generalitat. «La loteria, o el joc, és una realitat social, però cal que no perjudiqui, i la loto, al contrari de les loteries tradicionals, és una modalitat de joc molt perillosa».

Àngel Colom, incorporat recentment a ERC, també hi ha jugat. «Només un dia, a Ripoll, fent broma, vàrem comprar quatre cartonets i ens van tocar dues-centes pessetes. És un bon invent per treure diners, sobretot en època de crisi, però totes les loteries són escura-butxaques, i crec que la Generalitat podria trobar altres canals per al seu finançament». **Miquel Sellarès**, que ha retornat fa poc a Convergència, també ha guanyat algun premi de dues-centes i cinc-centes pessetes, i troba que la loto és interessant. «Tot i que no m'agrada el joc, és una distracció, dintre d'un límit, i hi guanya la Generalitat. Hem estat pagant durant molt temps l'administració central i ara podem fer el *primo* amb l'autonòmica».

Vici

Els premis de dues-centes, cinc-centes i mil pessetes, pagats a l'instant pel mateix establiment on es compra la butlleta, són un dels grans al·licients de la loto-ràpid. En un bar del centre de Barcelona tenien una bossa de plàstic, tipus supermercat, plena fins dalt només de les butlletes amb premi pagat per ells que s'havien donat durant el

edifici
L'ESTANY

PORT
SAPLAYA

HABITATGES DE DOS I TRES DORMITORIS
en PLANTES BAIXES I ALTES

- mínima entrada.
- finançació fins a vint anys

EIXIDA 2
4,5 Km.
VALÈNCIA AUTOPISTA BARCELONA PORT SAPLAYA

• INFORMACIÓ I VENDES: Autopista València-Barcelona, Km. 4,5
(EIXIDA 2). Tel. (96) 371 36 11. ALBORAIA i en FICSA, Pau, 11. Tels. 332 34 02/3/4. VALÈNCIA.

Un èxit de vendes que ha desbordat totes les previsions.

dia. Els premis petits són un estímul per a la reincidència, que, moltes vegades, acaba amb la pèrdua de tots els diners invertits. En un quiosc ens explicaven que a cada lot de tires, valorat en mig milió de pessetes, n'hi ha garantides 195.000 en premis petits. Portaven venuts vint-i-cinc lots. I en un forn proper a la delegació a Barcelona d'EL TEMPS, mentre la dependenta assegurava que els compradors de loteren les mateixes senyores que s'enduïen el pa, davant dels nostres ulls entraven tres clients, l'un darrere l'altre, interessats exclusivament en els cartroquets gratables.

La vedette **Empar Moreno**, que fa pocs dies que ha acabat de treballar a «El Molino», feia un moment que havia rascat, sense èxit, dues butlletes

quan vàrem parlar amb ella. «A mi, els jocs no m'agraden gaire, però, si un dia em sobren vint drets o ens animem amb algun company, si que hi jugaré. De tota manera, hi ha molta gent viciada i aquest joc és tan fàcil que jo crec que mermarà l'economia. Però em sembla que aquesta febre tan forta que hi ha ara passarà».

Tot està a saber quant de temps es mantindrà el boom inicial de la lota catalana. El director general de l'entitat autònoma opina que, una vegada passat el factor novetat, que dóna unes característiques molt fortes a la sortida del producte, la venda s'estabilitzarà. «Quan hagi passat un temps, podrem conèixer quin és el mercat exacte que tenim. Ara, com que som un ens autònom i hem de passar comptes amb la

Generalitat, encara trigarem uns dies a tenir xifres exactes d'ingressos». El que sí que se sabia amb certesa és que a la Fira d'abril de Barberà del Vallès se'n van vendre 202.400 butlletes, «que, tenint en compte els tretze milions de visitants —diu **Carles Vilarrubí**—, tampoc no és res de l'altre món».

L'humorista **Jaume Perich**, que va retratar en un acudit la situació creada per l'existència de tantes loteries, no juga més que a la loteria de Nadal, junt amb els seus companys de feina, i no ha fet mai una travessa ni ha tingut a les mans un cartró de loto-ràpid. «Jo trobo que hi ha un abús dels sistemes de joc, i una cosa que em sorprèn són els llocs on es pot comprar aquesta nova loteria, em sembla que tot això és mafiós».

En total, la loto es ven en aquest moment en dos-mil punts que, successivament, s'ampliaran fins a quatre-mil. D'aquí ja no es passarà tot i les tones de sol·licituds de nous punts de venda que s'han rebut durant aquests dies. La segona sèrie de la loto-ràpid sortirà a la venda al voltant del dinou de juny, però si el ritme de vendes amb què les butlletes s'han anat despatxant fins ara es manté, podria fer que la segona sèrie sortís abans al carrer. I, segons **Vilarrubí**, el nivell d'acollida ha estat igual de bo a tots els punts de Catalunya.

En la distribució dels ingressos, es destina a premis el 45 per cent; un 23 per cent ingressa al tresor públic de la Generalitat, un 5 per cent, és a dir, un duro per butlleta, és el que guanya el venedor, i el 27 per cent restant és el que es queda l'ens autònom en concepte de despeses d'exploració. Si es té en compte que l'ens està concebut com una empresa privada, encara que dependent de la Generalitat, i que totes les previsions de vendes han estat desbordades, la rendibilitat de l'empresa també ha de ser clarament superior a l'esperada.

Ràpid, ràpid, ella, la noia de la coberta del llibre *Cool: fresc* i de la revista *Cultura*, —es diu **Isabel** i té 17 anys, també hi juga. «Està bé perquè no t'has d'esperar que es sortegi, és més car, però bé... Ara, a mi no m'ha tocat, no em toca mai res». I l'**Ignasi Riera**, que no hi juga, diu que «si la Generalitat estava arruïnada, em sembla molt bé, tindrà diners per pagar anuncis tan poca soltes com aquest del *Som 6 milions*. I jo hi jugaré si em trobo amb vint drets i una imatge de la moreneta al davant, la miro fixament i em diu que sí». □